

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО "ВІДКРИТИЙ
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ "УКРАЇНА"
ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

27 жовтня 2023 року

м. Мукачєво

**III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика,
бібліотерапія в освіті: теорія і практика», 27 жовтня 2023 р.**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології, ректорка Мукачівського державного університету (голова оргкомітету)

Моргун А. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, деканеса гуманітарного факультету Мукачівського державного університету

Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Попович Н. Ф. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Мовчан К. М. – старша викладачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, директорка наукової бібліотеки Мукачівського державного університету

Постельжук О. М. – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувачка кафедри інформаційних та комп'ютерних технологій Відокремленого структурного підрозділу ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія

знань, а й інтегрувати ці знання, поєднати їх в цілісному мистецькому світогляді дитини.

Працівникам дитячих бібліотек слід систематично готувати різноманітні виставки. Необхідно продумати не тільки тематику, а й послідовність виставок, зв'язок книги та ілюстративного матеріалу. За допомогою книжкових виставок діти дізнаються про те, що дитяча література різноманітна, кожен може задовольнити свої пізнавальні інтереси, з книжкою можна цікаво проводити своє дозвілля.

У бібліотеці кожна дитина має можливість розкрити свої творчі здібності, реалізувати спроби в літературній творчості, а також розширити читацький кругозір. Читання книг викликає певні почуття й роздуми, сприяє літературному розвитку та реалізації творчого потенціалу особистості. Бібліотечна діяльність дає широкі можливості для організації літературного розвитку молодших школярів шляхом створення різних об'єднань за інтересами, залучення дітей до художньої творчої діяльності, підготовки та проведення пізнавальних заходів тощо.

Отже, дитячі бібліотеки відіграють важливу роль у літературному розвитку дітей молодшого шкільного віку. Працівникам дитячих бібліотек необхідно систематично прищеплювати дітям любов до книг, розвивати в них інтерес до читання.

Список використаних джерел

1. Гажаман Н. О. Рекомендаційно-бібліографічна діяльність бібліотек для дітей, її важливість та особливості на сучасному етапі. *Сучасна дитина та бібліотека: перспективи та проблеми розвитку відносин* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. директорів обл. б-к для дітей, 7-10 жовтня 2014 р. Київ, 2014. С. 226-246.

2. Курило О. Й., Легка Л. І. Бібліотерапевтичні корекційні заняття та їх форми. *Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті : теорія і практика* : зб. тез доп. II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 14-15 квітня 2022 р. Мукачєво, 2022. С. 35-36.

3. Шемота О. С. Роль дитячої бібліотеки у створенні соціокультурного дозвілля. *Сучасна дитина та бібліотека: перспективи та проблеми розвитку відносин* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. директорів обл. б-к для дітей, 7-10 жовтня 2014 р. Київ, 2014. С. 82-86.

УДК [373.3.015.31-053.5:82]:027.625(043.2)

ПОПОВИЧ Н. Ф., СЕМЕНЧУК В. В.

Мукачівський державний університет,
м. Мукачєво

СПЕЦИФІКА РОБОТИ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У ДИТЯЧИХ БІБЛІОТЕКАХ

У дитячих бібліотеках роботу з дітьми молодшого шкільного віку будують на основі аналізів читання та індивідуальних бесід, обговорень, діалогів, під час яких бібліотекарі прагнуть порекомендувати книгу, поговорити про прочитані книги, поспілкуватися про проблеми, взаємини з однолітками, батьками, вчителями.

У роботі з читачами даної вікової групи особливо актуальним є розвиток такого напрямку як бібліотерапія. З цією метою в бібліотеках відкриваються куточки бібліотерапії й психологічної допомоги, в яких, крім книг, представлені папки з газетними й журнальними публікаціями, інтернет-матеріали з різних проблем. Тут читачі діляться своїми проблемами, переживаннями, отримують поради, рекомендації, конкретні відповіді від бібліотекарів, педагогів, батьків, однолітків.

Дослідженню різноманітних питань діяльності дитячих бібліотек присвячено ряд публікацій [1; 2; 3].

Дитяча бібліотека, будучи частиною системи читацького розвитку користувачів, має широкі можливості для вирішення наступних завдань:

- пробудження інтересу в дітей молодшого шкільного віку до книги, читання;
- формування кола читання з урахуванням вікових та психологічних особливостей дітей даної вікової групи;
- виховання навичок культури читання і користування бібліотекою;
- розробка інноваційних програм і проєктів читання;
- розвиток партнерства бібліотек.

Для того, щоб процес формування читацьких інтересів молодших школярів здійснювався успішно, необхідні знання про той рівень їх сформованості, який уже наявний у читачів. З цією метою використовується діагностика, яка здійснюється за допомогою анкетування.

Анкета є основним засобом опитування та соціологічним документом, що містить структурно-організований набір запитань, кожне з яких пов'язане із завданнями певного дослідження. Цей зв'язок виражається в необхідності отримання інформації, що відображає характеристики досліджуваного об'єкта, зокрема читацьких інтересів.

Ефективним способом діагностики розвитку читацьких інтересів є аналіз бібліотечних формулярів, творчих робіт школярів. Такий аналіз дає змогу виявити найбільш читану літературу, мотиви читання, ставлення до прочитаного.

Ще одним способом діагностики формування читацьких інтересів є бесіда. Вона може бути стандартизованою і вільною. У першому випадку заздалегідь сформульовані запитання ставляться в певній послідовності, їх легше обробляти. Вільна бесіда дозволяє варіювати запитання з метою отримання більш точної, розгорнутої інформації.

Оптимальним у процесі формування читацьких інтересів молодших школярів є метод спостереження, який допомагає дослідити участь дітей у певних заходах, культуру їхнього мовлення, начитаність, регулярність читання, широту і стійкість читацьких інтересів.

Завдяки різноманітним способам діагностики розкривається особистість дитини, її характеристика як читача, інтереси і захоплення, взаємини з однолітками, сім'єю і школою.

У методологічному аспекті розвитку дитячої бібліотеки важливим є особистісно-діяльнісний підхід, що виводить діяльність дитячої бібліотеки на

рівень процесу передачі культурного досвіду від покоління до покоління. Даний процес конкретизується як взаємозв'язок культури дорослих і культури дітей, як інтерсуб'єктне читацьке спілкування дитини і керівника читання.

Дитяча бібліотека є цілісною системою, яка має певний набір елементів, взаємопов'язаних між собою: бібліотечний фонд для всіх груп читачів дитячої бібліотеки, читачів дитячого віку, бібліотекарів-керівників читання дітей, матеріально-технічну базу. Перші три елементи більшою мірою відображають специфіку діяльності дитячої бібліотеки й обумовлені її функціями в суспільстві. Відтак, постають важливі завдання:

- ознайомити молодших школярів з широким та доступним колом дитячого читання;
- розширити й поглибити знання дітей щодо оточуючого їх світу;
- формувати спеціальні уміння самостійно та продуктивно працювати з дитячою книжкою, орієнтуватися у світі книжок і вибирати їх для задоволення власних пізнавальних потреб;
- формувати в дітей вміння самостійно працювати з різними джерелами друкованої продукції для знаходження потрібної інформації;
- навчити користуватися довідковою літературою та бібліотечно-бібліографічними позначками;
- сприяти накопиченню в школярів досвіду спілкування з дорослими та однолітками на основі прочитаного;
- спонукати до розвитку усного мовлення та мислення;
- формувати уявлення про літературні елементи тощо.

Отже, серед важливих завдань діяльності працівників дитячих бібліотек виокремлюється формування читацьких інтересів дітей молодшого шкільного віку, розширення читацького кругозору школярів на основі жанрового й тематичного розмаїття творів. Саме дитячі бібліотеки мають значний вплив на формування читацьких інтересів дітей молодшого шкільного віку.

Список використаних джерел:

1. Попович Н. Ф., Бондарева Д.-Т. О. Функції дитячих бібліотек у розвитку дітей дошкільного віку // *Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі* : збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 25 жовтня 2018 р. Мукачево, 2018. С. 56-59.
2. Попович Н. Ф., Курило О. Й. Значення дитячих бібліотек у літературному розвитку молодших школярів // *Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів* : збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16-17 травня 2019 р. Мукачево, 2019. С. 625-628.
3. Попович Н. Ф. Роль дитячих бібліотек у розвитку читацької самостійності дітей молодшого шкільного віку // *Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука»*. Мукачево-Ченстохова, 2018. Вип. 24(1). С. 164-170.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>